

Секція 1. Економіка, фінанси, страхування і банківська справа: інноваційно-інвестиційні стратегії

Лисюк Альона Василівна

кандидат економічних наук,

доцент кафедри обліку і оподаткування

Київський кооперативний інститут бізнесу і права

м. Київ, Україна

БУХГАЛТЕРСЬКИЙ ОБЛІК ПОДАТКОВИХ РОЗРАХУНКІВ: СУЧАСНИЙ СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ

Побудова ефективної податкової системи є запорукою сталого розвитку країни. Сучасний стан податкових розрахунків в Україні характеризується перманентним реформуванням, що негативно впливає на діяльність суб'єктів господарювання та розвиток економіки в цілому. Зокрема, докорінна зміна порядку адміністрування податку на додану вартість в 2017 році заблокувала діяльність підприємств окремих галузей через нововведену недопрацьовану систему блокування податкових накладних, та перешкоджала адекватній роботі значної кількості підприємств. Інформація, що генерує система бухгалтерського обліку, дозволяє ефективно управляти податковими розрахунками на підприємстві, приймати дієві, економічно обґрунтовані рішення щодо їх оптимізації.

Існуюча податкова система України характеризується наступними рисами: – фіскальна спрямованість та недостатня увага до регулюючої функції податків; – складність та нестабільність нормативно правових актів з питань оподаткування; – недостатня узгодженість окремих законодавчих норм; – витрати на адміністрування окремих податків є непропорційно великими порівняно з доходами бюджету, що формуються за рахунок їх справляння; – механізм митно-тарифного регулювання не дає можливості

оперативно реагувати на зміни кон'юнктури світового ринку та структури економіки в Україні [1].

Основну частину доходів державного бюджету України за статтями доходів в 2018 р. склали податкові надходження, що становить 81,22 % від усіх доходів – 753815,6 млн. грн. [2]. Тенденція податкових надходжень за 2015-2018 рр. відображено на рис. 1. Значна питома вага податкових надходжень в частині доходів державного бюджету країни показує її залежність від розвитку підприємництва та добробуту громадян.

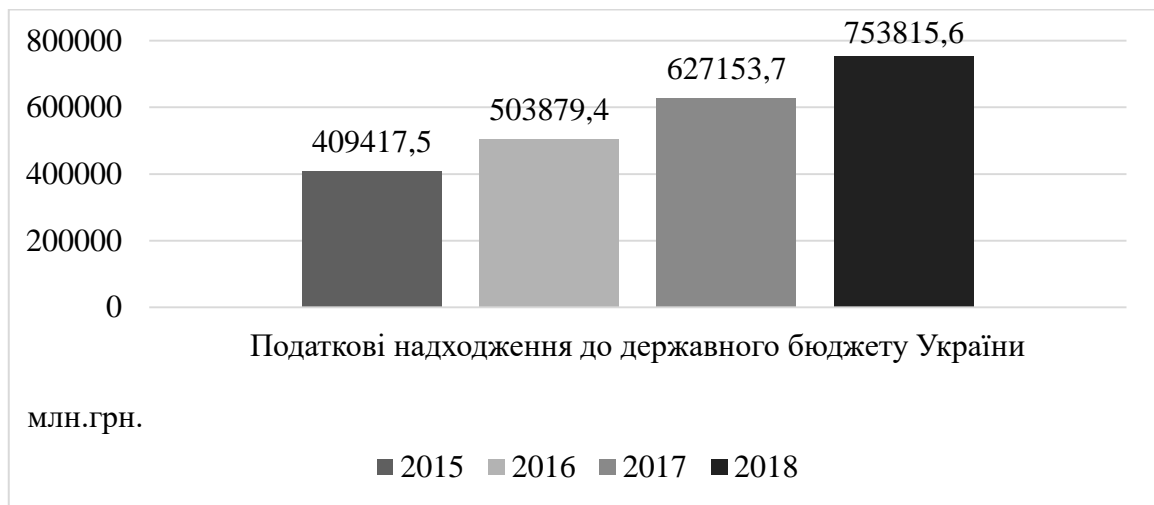

Рис. 1. Тенденція податкових надходжень до державного бюджету України за 2015-2018 рр.

Джерело: побудовано за даними [2]

Основний податковий тягар суб'єкта господарювання складає податок на додану вартість та податок на прибуток, які за останні декілька років піддалися значному реформуванню. Відповідно, за 2018 рік частка у доходах державного бюджету становила [2]: податок на додану вартість - 40,36 % (374508,2 млн. грн.) та податок на прибуток - 10,44 % (96882,3 млн. грн.).

Реформування, яке триває й наразі, податку на додану вартість почалося з 2015 р. та характеризується запровадженням системи електронного адміністрування, впровадженням системи блокування податкових накладних, змінами їх форм та звітності з метою зменшення

корумпованості та виведення з тіні податкових схем щодо формування фіктивного податкового кредиту.

В свою чергу, податок на прибуток за останні 10 років двічі змінював свій механізм розрахунку та кожного року набував дрібних змін. Проте, на 2019 рік була запланована значна реформа, яка б повністю змінила підхід до оподаткування прибутку підприємств, це введення нового податку на виведений капітал (Проект Закону про внесення змін до Податкового кодексу України щодо податку на виведений капітал № 8557 від 05.07.2018). Впровадження податку на виведений капітал реалізується з метою зменшення податкового тягара на суб’єктів господарювання та як інструмент боротьби з тінізацією бізнесу. Проте в 2019 році дана реформа не була прийнята та відкладена на подальше обговорення.

Реформування розрахунків з ПДВ та податку на прибуток вплинули насамперед на їх відображення в бухгалтерському обліку, унеможливили ефективно довгострокове податкове планування та актуалізували проблему податкової оптимізації. Впровадження електронного адміністрування ПДВ зумовили необхідність виокремлення окремої штатної одиниці – бухгалтер на ділянці обліку податкових накладних та їх розблокування.

Висновки. Таким чином, багатоетапне реформування та постійні зміни в податкових розрахунках суб’єкта господарювання потребують сталого моніторингу та економічної переорієнтації підприємства відповідно до вимог законодавства. Система бухгалтерського обліку в таких умовах набуває пріоритетного значення, оскільки дозволяє швидко реагувати на зміни податкового законодавства та забезпечує управлінський персонал своєчасною та повною інформацією для прийняття економічно обґрунтованих рішень.

Література

1. Полторак А.С. Оптимізація податкової політики в умовах фіскальної децентралізації в Україні / А. С. Полторак, О. С. Усенко // *Modern economics*. – 2017. – № 2. – С. 50-54 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/modecon_2017_2_10
2. Доходи держбюджету України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://index.minfin.com.ua/ua/finance/budget/gov/income/2018>